

Nr 124.

Av herr **Olsson** i Blädinge, *angående utredning i syfte att stats-tjänstemännens löner måtte i högre grad än för närvarande göras beroende av priserna å jordbrukets produkter.*

Den depression, som för närvarande trycker allt näringsliv och sprider sina förödande verkningar över land och folk, föder helt naturligt tanken på att söka utvägar ur krisen eller botemedel mot densamma.

I fråga om det nödläge som drabbat vårt lands jordbruk är givetvis statens fortsatta stödåtgärder av största värde, men fråga är blott om dessa göras så kraftiga att jordbruksnäringen bliver tillräckligt bärkraftig d. v. s. att kunna förränta det i jordbruket nedlagda kapitalet, vilket numera torde i det närmaste vara liktydigt med skuldräntors gäldande, samt förmå återtaga och vid jordbruket kvarhålla en så stor arbetarstam som är nödvändig för jordbrukets ordentliga skötande. Med andra ord betyder detta endast att jordbrukets produktionskostnader bliva tillnärmelsevis ersatta, vilket krav väl näppeligen av någon kan anses överdrivet, men icke dess mindre fordras härför att livsmedelsprisen undergå en väsentlig höjning mot vad för närvarande är fallet. Huru och på vilket sätt, genom tullar, minimipris eller andra åtgärder, som statsmakterna finna lämpligast att använda som medel, är för jordbruksnäringens utövare likgiltigt, blott verkningarna därav leda till det ovan angivna målet.

Man kan förstå att statens tjänstemän och på alla de håll där man fått sina löner reglerade eller på annat sätt stabiliserade icke gärna vilja vara med om sådana åtgärder som verka prissfördyrande på livsmedel. Man kan också förstå att dessa konsumenter finna varje prissänkning till sin egen fördel emedan den verkar, om än i ringa mån, som en löneförbättring. Det är blott allt för naturligt att alla vilja köpa sina förnödenheter så billigt som möjligt. Skada blott att de stora prisfall som drabba livsmedelsproduktionen endast i så ringa grad komma konsumenterna till godo utan hamna till oproportionerlig del i mellanhändernas fickor.

Då jag ej kan se någon möjlighet att driva jordbruk såsom en lönande näring och framför allt icke med lejd arbetskraft utan väsentligt höjda livsmedelspris, grundade på verkliga produktionskostnader, så framställer sig självfallet den frågan, på vad sätt lämplig compensation kan beredas tjänstemannaklassen, som hårdast kommer att drabbas därav. Säkrast och bäst torde detta enligt mitt förmenande kunna ske genom att i någon mån återgå till gamla tiders sätt att bestämma tjänstemännens löner, nämligen att dessa i större utsträckning än nu är fallet göras beroende av livsmedelsprisen. Vid bestämmande av nuvarande dyrtidstillägg åt tjänstemän är det endast några

få procent därav som beräknas utgå efter gällande priser å livsmedel, då däremot icke mindre än 25 till 30 procent, om jag minnes rätt, äro beräknade för diverse utgifter. Om här företages en omläggning till förmån för jordbrukets livsmedelsproduktion, så skulle säkerligen de väsentligaste motsättningarna mellan producent och konsument i detta fall av sig själva upphöra.

Under tidigare skeden ha tjänstemännen stått i nära kontakt med det svenska jordbruket, dels såsom innehavare och brukare av för tjänsten anslagna boställen och dels genom att lönen beräknades och bestämdes efter gällande markegångspris för vissa mängder av de viktigaste livsmedlen som jordbruket kunde producera. Detta gamla system synes måhända vid första påseendet vara ett föråldrat system, men det har ju sedan några år levat upp under nya, enligt mitt förmenande betydligt försämrade former. Det gamla systemet, som helt naturligt bör kunna reformeras efter enklare grunder, är säkerligen icke mera invecklat än den nuvarande indexberäkningen för dyrtidstilläggen, varom knappast någon utomstående vet något, varken vadan den kommit eller vart den bär hän, då den tydligen älskar att arbeta i det fördolda.

På grund av vad jag sålunda anfört tillåter jag mig anhålla, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa,

att det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa sådan utredning att statstjänstemännens löner måtte i större utsträckning än vad hittills är fallet göras beroende av gällande priser å jordbruksnäringens viktigaste livsmedelsprodukter i syfte att därigenom kompensera löntagarna för eventuellt fördyrade livsmedelspriser.

Stockholm den 20 januari 1933.

P. M. Olsson.